

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

**HOTĂRÂREA NR. 384
din 12.06.2013**

Dosar nr.: 205/2013

Petiția nr.: 1274/27.02.2013

Petent: C. M.

Reclamat: Ministerul Afacerilor Interne, Casa sectorială de pensii a Ministerului Afacerilor Interne

Obiect: diminuarea cuantumului pensiei în urma apariției și aplicării Legii nr. 263/2010

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

I.1.1. C. M., loc. Iași

I.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

I.2.1. Ministerul Afacerilor Interne, loc. București

I.2.2. Casa sectorială de pensii a Ministerului Afacerilor Interne, loc. București

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petentul sesizează faptul că urmarea apariției și aplicării Legii nr. 263/2010 cuantumului pensiei sale a fost diminuat, aspect pe care îl consideră discriminatoriu.

III. Procedura de citare

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura legală de citare a părților.

3.2. Prin adresa nr. 1274/15.03.2013 a fost citat petentul, iar prin adresele nr. 1810/15.03.2013 au fost citate părțile reclamate.

3.3. Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 09.04.2013. Prin citație s-a invocat, din oficiu, excepția de necompetență materială a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

3.4. Procedură legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

4.1.1. Petentul arată că în anul 2000, după o carieră de 43 de ani în cadrul M.A.I. (Poliția de frontieră), în baza Legii nr. 164/2001, a fost trecut în rezervă, cu drept de pensie de serviciu.

4.1.2. Prin apariția Legii nr. 119/2010, a H.G. 735/2010 și a OUG nr. 1/2011 pensiile militare de stat, prin încălcarea mai multor principii de drept intern și comunitar, au fost transformate în ajutoare sociale, iar foștii militari/polițiști în rezervă în asistați sociali (a se vedea Legea nr. 263/2010). Petentul arată că în baza noii reglementări pensia sa a fost diminuată.

4.1.3. Petentul consideră că la data apariției Legii nr. 119/2010, art. 180 din Legea nr. 19/2000, ce reglementa pensiile pentru civili, evidenția și materializa principiul drepturilor câștigate.

4.1.4. Petentul arată că legiuitorul a integrat în cuprinsul noii legi a pensiilor, respectiv Legea nr. 263/2010 principiul drepturilor câștigate, dar ceea ce este, în opinia petentului, total inechitabil și discriminatoriu, este faptul că legiuitorul a "uitat" să prevadă același drept și pentru militari/polițiști în rezervă și retragere cu drept de pensie, actele normative menționate mai sus necuprinzând astfel de prevederi.

4.1.5. Petentul precizează că discriminarea la care a fost supus este evidențiată și de faptul că activitatea sa nu a fost guvernată de dreptul muncii (fiind de natură contractuală), având drept consecință, printre altele, munca nenormată și lipsa carnetului de muncă.

4.1.6. Petentul consideră că inexistența unui astfel de document în care să se consemneze cu acuratețe veniturile realizate a făcut aproape imposibilă aplicarea corectă a principiului contributivității fie el chiar aplicat și sub formă ipotetică „ca și cum ar fi contribuit la fondul de asigurări sociale”.

4.1.7. Prin acceptarea de către Casa sectorială de pensii a M.A.I. în determinarea cuantumului pensiei a unor documente indirecte fără valoare juridică, petentul se consideră nedreptățit și discriminat în mod flagrant deoarece fizic este imposibil să se stabilească totalitatea veniturilor realizate (parte din documente au fost distruse conform legii în funcție de termenul de păstrare).

Susținerile Ministerului Afacerilor Interne

4.2.1.1. Partea reclamată își exprimă punctul de vedere prin care solicită admiterea excepției de neкомпетенță materială a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

4.2.1.2. Partea reclamată arată că în fapt, începând cu data de 31.03.2000, datorită clasării medicale „inapt serviciu militar” – gradul II de invaliditate, petentului i-au încetat raporturile de serviciu cu Inspectoratul Teritorial al Poliției de Frontieră Iași, fiindu-i deschis dreptul la pensie pentru invaliditate.

4.2.1.3. Critica petentului privește faptul că aprecierea statului asupra sumelor incluse în pensia de care acesta beneficiază este eronată.

4.2.1.4. Până la data de 31.12.2010 pensiile cadrelor militare s-au acordat în baza Legii nr. 164/2001. Pensia de care beneficia petentul în temeiul Legii nr. 164/2001 se încadra în categoria celor speciale, nefiind opozabil sistemul public de pensii bazat pe principiul contributivității.

4.2.1.5. După cum aprecia Curtea Constituțională prin Decizia nr. 871/2010 atunci când a fost sesizată cu analiza constituționalității Legii nr. 119/2010, pensiile de serviciu se bucură de un regim juridic diferit în raport cu pensiile acordate în sistemul public de pensii. Astfel, spre deosebire de acestea din urmă, pensiile de serviciu sunt compuse din două elemente și anume pensia contributivă și un supliment din partea statului care, prin adunarea cu pensia contributivă, să reflecte cuantumul pensiei de serviciu stabilit în legea specială. Partea contributivă a pensiei de serviciu se suportă din bugetul asigurărilor sociale de stat, pe când partea care depășește acest cuantum se suportă din bugetul de stat (supliment).

4.2.1.6. Prin Decizia Curții Constituționale nr. 20/2000 s-a statuat că pensia de serviciu constituie „o compensație parțială a inconvenientelor ce rezultă din rigoarea statutelor speciale”, diferențierea existentă între o pensie specială și una strict contributivă, sub aspectul cuantumului, făcând-o acel supliment.

4.2.1.7. Acordarea acestui supliment a urmărit instituirea unui regim special, compensatoriu pentru anumite categorii socio profesionale supuse unui statut special. Această compensație, neavând ca temei contribuția la sistemul de asigurări sociale, ține de politica statului în domeniul asigurărilor sociale și nu se subsumează dreptului constituțional la pensie, ca element constitutiv al acestuia.

4.2.1.8. Partea reclamată arată că ar fi inadmisibil ca, în urma recalculării pensiei, practic, cel asimilat să beneficieze în continuare de cuantumul pensiei de serviciu al celui la care a fost asimilat, în condițiile în care acesta din urmă nu mai beneficiază de același cuantum sau natură a pensiei, ci a intrat în sfera sistemului general de pensionare.

4.2.1.9. Cât privește conduita statului adoptată în materie, este util de precizat faptul că legiuitorul are dreptul exclusiv de a dispune, în funcție de politica socială și fondurile disponibile, asupra acordării lor, precum și asupra cuantumului și condițiilor de acordare. Această manifestare își are izvorul în necesitatea reformării sistemului de pensii, în reechilibrarea sa prin eliminarea inechităților existente în sistem și, nu în ultimul rând, având în vedere situația de criză economică și financiară cu care se confruntă statul, deci atât bugetul de stat, cât și cel al asigurărilor sociale de stat.

4.2.1.10. *Ad similibet*, având în vedere condiționarea posibilității statului de a acorda pensiile speciale de elemente variabile, așa cum sunt resursele financiare de care dispune, faptul că acestor prestații ale statului nu li se opune contribuția asiguratului la fondul din care se acordă aceste drepturi, precum și caracterul succesiv al acestor prestații, dobândirea dreptului la pensie specială nu poate fi considerată ca instituind o obligație *ad aeternum* a statului de a acorda acest drept, singurul drept câștigat reprezentând doar prestațiile deja realizate până la intrarea în vigoare a noii reglementări și a supra cărora legiuitorul nu ar putea interveni decât prin încălcarea dispozițiilor constituționale.

4.2.1.11. Partea reclamată apreciază că în speță instituirea unui tratament discriminatoriu este exclusă *ab initio*, având în vedere că nu sunt întrunite elementele constitutive ale unei fapte de discriminare ce presupune persoane aflate în situații comparabile.

Susținerea Casei sectoriale de pensii a Ministerului Afacerilor Interne

4.2.2.1. În ceea ce privește aspectele de nelegalitate ale Legii nr. 119/2010 și ale O.U.G. nr. 1/2011, în data de 07.02.2012 Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat neîncălcarea de către Statul român a dispozițiilor art. 1 din protocolul adițional la Convenție, sub aspectul transformării pensiilor speciale în pensii în sistem public, în temeiul Legii nr. 119/2010. Astfel, Curtea a constatat că reforma pensiilor este justificată în mod obiectiv și nu a fost afectată partea contributivă, achitată de la bugetul asigurărilor sociale de stat, ci doar a fost înlăturată partea necontributivă, care se suportă de la bugetul de stat.

4.2.2.2. Curtea a reținut că, deși substanțială, reducerea cuantumului pensiei reclamanților a constituit o modalitate de a integra aceste pensii în sistemul general al pensiilor de asigurări sociale de stat în scopul menținerii unui echilibru bugetar și al reducerii disparităților, reținând și considerentele Curții Constituționale a României, în sensul că motivele nu au fost nerezonabile sau disproporționate.

4.2.2.3. Curtea a apreciat că reforma pensiilor nu are efect retroactiv, că stabilirea unor modalități diferite de calculare a pensiilor în funcție de categorie profesională face parte din marja de apreciere a statului, care, în orice caz, nu este lipsită de justificare, astfel cum a reținut și Curtea Constituțională.

4.2.2.4. În considerarea tuturor acestor elemente, Curtea a mai statuat că, prin măsurile criticate, nu le-a fost impusă reclamanților o sarcină disproporționată și excesivă, incompatibilă cu dreptul de proprietate și că reclamanții nu au fost discriminați în raport cu alte categorii de pensionari.

4.2.2.5. Referitor la presupusele discriminări ale Legii nr. 263/2010 invocate de petent, partea reclamată arată că în conformitate cu art. 58 din Legea 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, modificarea, completarea, abrogarea actelor normative reprezintă atributul autorității emitente a respectivelor acte, astfel că modificarea, completarea și abrogarea Legii 119/2010, a Legii 263/2010 și a O.U.G. nr. 1/2011, aprobată prin Legea nr. 165/2011 nu este de competența părții reclamate.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. Petentul sesizează faptul că urmare apariției și aplicării Legii nr. 263/2010 pensia sa a fost diminuată, aspect considerat de acesta ca fiind discriminatoriu.

5.2. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare precum și potrivit atribuțiilor și domeniului de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, urmare analizării obiectului petiției, Colegiul director trebuie să aprecieze în ce măsură acesta este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

5.3. În speță, în exercitarea competențelor sale Colegiul director este chemat să se pronunțe cu privire la o circumstanță ce decurge din procesul legislativ, împrejurare ce instituie discriminări, în opinia petentului, în contradicție cu principiul nediscriminării.

5.4. Colegiul director ia act de faptul că a fost invocată excepția de necompetență materială a Consiliului față de aspectele sesizate.

5.5. În raport cu statuările Curții Constituționale relativ la O.G. nr. 137/2000, republicată, este lipsit de echivoc faptul că, prin natura sa, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării investighează, constată și sancționează fapte de discriminare. În jurisprudența sa, Colegiul director a statuat că nu analizează modul de stabilire sui generis, prin lege a unor drepturi în favoarea unor categorii de persoane în mod diferit față de alte categorii ori nereglementarea de legiuitor a unor aspecte care țin de statutul unei persoane sau categorii de persoane. Din acest punct de vedere, examinarea soluțiilor legislative alese de către legiuitor și conformitatea acestora cu principiul egalității statuat în Constituția României revine Curții Constituționale.

5.6. Referitor la obiectul petiției dedus soluționării Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, este indubitabil că potențiala faptă de discriminare invocată de petent este de facto echivalentă unei probleme de constituționalitate. Susținerile petentului sunt strâns legate de critica legiuitorului sub aspectul soluției legislative alese.

5.7. În nici un caz, în speță, răspunderea legiuitorului nu poate fi apreciată de către Colegiul director deoarece Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării își exercită atribuțiile strict sub aspectul investigării, constatării și sancționării acelor fapte considerate discriminatorii în viziunea legiuitorului și care atrag răspunderea contravențională. Or, discriminarea în cazul semnalat nu își are izvorul într-un fapt volitiv sau omisiv al unei persoane (fizice sau juridice, publice/private) cât, prezumtiv, în caracterul prevederilor actului normativ invocat. Însă opțiunea legiuitorului și examinarea soluțiilor legislative alese de către legiuitor, precum și conformitatea acestora cu principiul egalității statuat în Constituția României, revine Curții Constituționale.

5.8. De altfel, Curtea Constituțională, prin decizia nr. 997 din 7.10.2008, a admis excepția de neconstituționalitate a art. 20 din O.G. nr. 137/2000, republicată considerând că în măsura în care s-ar admite că pe calea controlului jurisdicțional prevăzut de O.G. nr. 137/2000, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării poate să constate existența unor situații discriminatorii ce își au izvorul direct în conținutul unui text de lege, s-ar pune în discuție legitimitatea Consiliului de a înălțura consecințele faptelor discriminatorii, prin hotărâri, ce pot duce, în ultimă instanță, la încetarea aplicabilității unor dispoziții de lege, și chiar aplicarea prin analogie a unor alte texte de lege, încălcându-se în mod flagrant principiul separației puterilor în stat, prin interferarea în atribuțiile legislativului, dar și ale Curții Constituționale, care îndeplinește rolul de legislator negativ atunci când constată lipsa de conformitate dintre prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile constituționale, inclusiv cele ale art. 16 care se referă la egalitatea în drepturi a cetățenilor.

5.9. Or, având în vedere considerentele expuse mai sus, Colegiul director urmează a admite excepția necompetenței materiale a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării în raport cu obiectul petiției.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. admiterea excepției de necompetență materială a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării;
2. clasare dosar;
3. o copie a hotărârii se va transmite părților.

VII. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VIII. Călea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

Asztalos Csaba Ferenc – Membru

Bertzi Theodora – Membru

Cazacu Ioana - Membru

Haller István – Membru

Jura Cristian – Membru

Lazăr Maria – Membru

Panfile Anamaria – Membru

Stanciu Claudia Sorina – Membru

Vasile Alexandru Vasile – Membru

Hotărâre redactată de: L.M. și A.S.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2000 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.